

Aan het College van Bestuur

uw kenmerk		telefoon	053 - 489 2027
ons kenmerk	UR 15 - 130	fax	
Datum	21 augustus 2015	e-mail	j.ribberink-vanmiddelkoop@utwente.nl
bijlage(n)			
cc.	Raad van Toezicht UT		
Onderwerp	Omgang en vormgeving Medezeggenschap		

Geacht college,

De URaad maakt zich ernstig zorgen. Over de organisatie en aansturing van de UT, de prestaties die dat oplevert en wat wij doen om haar toekomst veel beter te maken. De prestaties van de UT zijn de laatste jaren slechter geworden, zowel op onderwijsgebied als in het onderzoek. Bij onderwijs zien we al jaren een afname van het marktaandeel en ook de resultaten van de student enquêtes zijn sinds TOM beduidend slechter dan voorheen. Ze laten nog onvoldoende verbetering zien, en ook de resultaten van de NSE liegen er niet om: de UT staat samen met de UVA (VU) onderaan de waarderingsranglijst.

Op onderzoeksgebied is het helaas niet veel beter gesteld: in de recent verschenen Shanghai ranglijst staat de UT nog steeds op een gedeelte laatste plaats van de Nederlandse universiteiten, en in ons eigen jaarverslag zien we in 2014, na enkele jaren van stijgende aantallen publicaties, een scherpe daling in het aantal publicaties.

In de vele discussies met u heeft de Raad zijn zorgen geuit en u gemaand de juiste besluiten te nemen. Regelmatig was dat een oproep om een voorstel niet uit te voeren, veelvuldig om juist wel actie te ondernemen. U heeft vaak feitelijk niets gedaan met deze oproepen.

In de interne discussies van de URaad kwam vaak uw rol en houding t.a.v. de vele onderwerpen ter sprake, een houding die de URaad zeer onwenselijk vindt, want niet constructief en niet goed voor de resultaten van de UT. Met deze brief wil de URaad zijn vertrouwen in u en uw beleid ter discussie stellen en aangeven hoe het volgens hem verder moet.

Met name in het laatste jaar is de URaad zeer ontevreden over uw houding en handelswijze. Volgens de URaad bent u regelmatig niet-transparant (steeds meer college-besluiten zijn vertrouwelijk, de URaad en bijv. ook de expertcommissie krijgen niet alle benodigde informatie of erg laat, het college informeert niet welke parallelle acties zij onderneemt). U reageert onvoldoende op gesignaleerde problemen (ondanks 4 ongevraagde UR-adviezen over hoe TOM te verbeteren, heeft u nauwelijks actie ondernomen). En ook over de financiële risico's ten aanzien van het *Centre for Medical Imaging* bleek de URaad onvoldoende geïnformeerd.

Aan de hand van de recente discussie over de facultaire topondersteuning willen we deze stellingen verder inzichtelijk maken.

Tijdens de overlegvergadering van 24 juni jongstleden is er door de raad geprobeerd op te helderen hoe het heeft kunnen lopen zoals het gelopen is. Volgens de raad zou er sprake moeten zijn van twee dossiers, namelijk Onderwijsorganisatie en Facultaire Topondersteuning. Het eerste onderwerp is plotseling van tafel verdwenen, maar uw nieuwe stuk over de Facultaire Topondersteuning heeft ook veel consequenties voor de onderwijsorganisatie. De belangrijkste reden om het over de inrichting van de onderwijsorganisatie te hebben zijn afspraken uit 2013 en 2014, maar ook uw nieuwe plannen met de PHO en de UCO. Het is onvermijdelijk dat de twee dossiers door elkaar lopen. Hoewel u in het document *Facultaire topondersteuning* weinig inhoudelijks over de onderwijsorganisatie schrijft, heeft uw keuze voor een PHO en nieuwe inrichting van de UCO volgens de URaad wel degelijk een grote impact op de gehele organisatie van het onderwijs. Alvorens een dergelijk majeur besluit te nemen is volgens de URaad een gedegen visie op de onderwijsorganisatie noodzakelijk. Door het ontbreken van een helder expliciet document Onderwijsorganisatie – terwijl daar de afgelopen tijd nogal wat aandacht aan is besteed door u en UR – komt de vraag op wat u eigenlijk wilt met de Onderwijsorganisatie. Wat wilt u precies bereiken en wilt u een open en eerlijke discussie met de UR over dit onderwerp, zoals afgesproken? Het terugtrekken van het stuk over de Onderwijsorganisatie en het nu presenteren van het stuk Facultaire Topondersteuning geven daar een vreemd signaal over.

Daarmee komen we op de proceskant van dit dubbeldossier. De URaad is teleurgesteld in uw optreden als hij de procesgang rond dit thema in ogenschouw neemt. Een tijdlijn van gebeurtenissen en opgeleverde documenten geeft hierin inzicht.

December 2014 tot 2 april 2015 heeft een ad hoc commissie Onderwijsorganisatie van de UR verkennend overleg met de rector en onderwijsdecaan over het dossier Onderwijsorganisatie. Tussentijds vindt er terugkoppeling plaats naar de UR als geheel, wat weer input vormt voor het opvolgende gesprek met de rector. Duidelijk is afgesproken dat de ad hoc commissie niet spreekt uit naam van de URaad en dat de besprekingen dus alleen verkennend kunnen zijn.

20 maart gaat er een stuk uit (CvB UIT-1072) van het CvB naar de decanen: *Communicatie voorgenomen besluiten inrichting topondersteuning faculteiten*. Daarin wordt gesteld dat er overeenstemming is over de inhoud op het niveau van decanen. Verder wordt gesteld dat: "de rector nog in gesprek is met de UR over de portefeuillehouder onderwijs. Dit zou nog kunnen leiden tot aanpassing van het besluit." De UR is op dat moment niet geïnformeerd door het CvB en heeft daarmee geen kennis van dit document.

2 april heeft de UR-ad hoc commissie Onderwijsorganisatie een bespreking met CvB over een als vertrouwelijk aangemerkt stuk (vertrouwelijk omdat het nog naar de decanen moest) UR-079: "Voorstel" onderwijsorganisatie. Dat stuk was echter inhoudelijk een geheel andere dan CvB UIT-1072 dat reeds 20 maart uitging naar de decanen. De enige overeenkomst – en dat is slechts een heel klein onderdeel - is dat er gesproken wordt over een portefeuillehouder onderwijs. Dat alles was de UR echter op 2 april niet bekend.

22 april heeft de URaad zijn interne vergadering waarin Onderwijsorganisatie besproken is op basis van de stukken UR 15-069 en UR 15-074 (verslaglegging 2 april en briefing ad hoc commissie aan UR) én het stuk - nog steeds vertrouwelijk -, UR 15-079 (het "Voorstel" van het CvB inzake Onderwijsorganisatie). Nog steeds heeft de UR geen weet van het sterk afwijkende voorgenomen CvB-besluit CvB UIT-1072 van 20 maart. De URaad gaat voor de komende cyclus uit van een bespreking van enige nota of notitie Onderwijsorganisatie.

Op **23 april** vraagt de onderwijsdecaan aan de voorzitter van de ad hoc commissie hoe de URaad lijkt te staan in het dossier Onderwijsorganisatie. De voorzitter geeft daarvan een inschatting aan de rector en aan onderwijsdecaan. In die terugkoppeling wordt duidelijk gehint op een nadere bespreking met het CvB. De onderwijsdecaan antwoordt daarop: "gisteren

overleg gehad met de decanen. Het plaatje wordt wat ons betreft langzamerhand wel helder, denk ik.”

De URaad blijft (terecht) achter met de verwachting dat Onderwijsorganisatie op de agenda komt. Vanaf dat moment is er van het CvB niets meer vernomen over dit dossier.

Op **20 mei** vergadert het presidium van de UR. Voor overleg in deze cyclus wordt het stuk UR 15-100 (CvB kenmerk is CvB UIT-1168) opgevoerd. In plaats van Onderwijsorganisatie blijkt het te gaan over Inrichting Facultaire topondersteuning. Een dossier dat, zo wordt duidelijk middels CvB UIT-1072, al vanaf 20 maart in enige vorm blijkt te bestaan.

Opmerkelijk is dat nu ook blijkt dat CvB UIT-1072 van 20 maart en CvB UIT-1168 (UR 15-100) inhoudelijk nogal verschillen: allerhande aannames over de hoedanigheid van PhO (wel of niet een hoogleraar), of de notie “reorganisatie” die verdwenen is uit CvB UIT-1168. Beide zijn belangrijk en zeker geen details. Beide stukken betreffen echter een voorgenomen CvB-besluit, waar de decanen achter staan- zo wordt gesteld. Waar zijn die veranderingen op gebaseerd en waar is de aantekening tot een wijziging voorgenomen besluit?

Overlegvergadering 24 juni.

In de overlegvergadering stelt het college zich op het standpunt dat het parallelle dossier Facultaire topondersteuning gewoon een ander traject is en dat het college aangaande het dossier Onderwijsorganisatie tot de conclusie was gekomen (na 23 april) dat het CvB onvoldoende overeenstemming kon bereiken met de URaad en dat hij dit dossier dús terugzet in de Faculteiten, waarbij het stuk “Voorstel” als een ‘richtsnoer’ aan decanen gezien moet worden.

Hier maakt het college een belangrijke denkfout. In de eerste ad hoc commissievergadering is uiterst duidelijk gemaakt dat de commissie niet de URaad in mandaat vertegenwoordigt, maar dat de besprekingen niet anders dan verkennend kunnen zijn. Te allen tijde is de URaad de formele gesprekspartner in dit dossier.

Het kan dan ook niet bestaan dat het college uit die besprekingen eenzijdig de conclusie trekt dat de URaad onvoldoende door één deur kan met het CvB en dús het dossier naar de faculteiten stuurt. Het is gewoon nooit voorgelegd en besproken (alleen informeel, want vertrouwelijk in een interne URaadsvergadering). Het zou het college gesierd hebben om de discussie met de URaad als geheel aan te gaan met de door hen als sterk geachte argumenten met de inzet een compromis te bereiken en niet, zoals nu blijkt, zonder overleg of mededeling een omtrekkende beweging via de decanen te maken.

Conclusie over de gang van zaken m.b.t. dit dossier

Alles overziend heeft het er alle schijn van dat er twee parallelle processen hebben bestaan waarbij de URaad op een ander spoor zit (is gezet) dan het CvB. De minst vergaande conclusie mag zijn dat het CvB ondoordacht, informeel en slordig gehandeld heeft met de parallelle dossiers Onderwijsorganisatie en Facultaire topondersteuning. In de overlegvergadering van 24 juni lijkt het college dat echter niet te willen of kunnen toegeven. Dat is kwalijk voor het vertrouwen dat de URaad moet kunnen hebben in de bestuurlijke kundigheid van een college.

De conclusie kan echter, op grond van dezelfde gegevens, ook verder gaan, ondanks het feit dat het college deze mogelijkheid met klem ontkende in de laatste overlegvergadering. Namelijk: het college heeft langs twee lijnen (UR en decanen) verschillende plannen ontwikkeld, heeft daarin niet de noodzakelijke openheid betracht, om vervolgens de URaad te confronteren met een “informeel gestuurde uniformering van de facultaire structuur”, waarmee gesteld kan worden dat het CvB op een onheuse manier een open discussie met de URaad en centrale besluitvorming over Onderwijsorganisatie ontloopt, terwijl die discussie en besluitvorming wél was afgesproken.

Beide interpretaties van het handelen van het college in dit dossier leiden ertoe dat het college het vertrouwen van de URaad ernstig heeft geschaad.

Vorbij het dossier Facultaire topondersteuning. Hoofdlijn van onze kritiek op het college.

Dit dossier staat naar de mening van de URaad niet op zich. Het handelen van het college in de afgelopen tijd laat volgens de URaad in zijn algemeenheid zien dat het college de medezeggenschap onvoldoende vertrouwt, adviezen niet opvolgt met allerlei bestuurlijke redentatie en tactieken en ook de medezeggenschap in allerlei dossiers vaak marginaal betreft en zijn inbreng bagatelliseert.

Hieronder een overzicht van punten waar de raad zich ernstig zorgen over maakt.

- In het dossier onderwijsorganisatie/facultaire topstructuur heeft het college het vertrouwen van de URaad ernstig geschaad door langs twee lijnen (UR en decanen) verschillende plannen te ontwikkelen, daar niet de noodzakelijke openheid op te betrachten en vervolgens de URaad te confronteren met een "informeel gestuurde uniformering van de facultaire structuur".
- Het college legde 4 TOM adviezen van de UR in het afgelopen jaar feitelijk naast zich neer door nauwelijks actie te ondernemen n.a.v. die adviezen, ondanks aanhoudende ontevredenheid van studenten en personeel over organisatie van en communicatie over het onderwijs (zoals nu bij de minoren in het derde jaar), over de niet-functionerende en niet-passende wiskunde leerlijn, de inflexibiliteit van het onderwijs voor vele groepen van studenten, de ongewenste druk op eindtermen (onderwijskwaliteit) vanwege TOM-principes en studierementen, etc. - en de mogelijk ernstige gevolgen van dit alles voor de naam en de bloei van de UT als onderwijsinstituut.
- Ten onrechte worden het afnemend marktaandeel en de dramatische positie van de UT (als kleine, specifieke universiteit) in de waarderingsranglijstjes voor universiteiten als marginaal, niet-urgent en van voorbijgaande aard afgedaan en daarmee gebagatelliseerd.
- Het UR-advies om de samenvoeging van ICTS-BA te heroverwegen heeft het college naast zich neergelegd op een wijze die de raad ernstig afkeurt.
- Ook over uw antwoorden op onze vragen en adviezen over de mogelijke nieuwe dienst campus is de raad zeer ontevreden. Er was weerstand tegen de gehanteerde medezeggenschapsprocedure en er waren ongevroegde inhoudelijke adviezen, van ons en van andere stakeholders, met alternatieve denkrichtingen. Maar het college gaat voort op de ingeslagen weg, o.i. zonder goede argumentatie om van de adviezen af te wijken en zonder verder het overleg te zoeken.
- Het college verschuilt zich voortdurend achter "afspraken en verstandige besluitvorming in het Strategische Beraad, die het primaire proces vertegenwoordigt", en decanen verschuilen zich t.a.v. hetzelfde thema omgekeerd achter "besluitvorming centraal".
- Het college vindt, gezien haar opvattingen over het belang van de UCO en van de besloten overleggen in het Strategisch Beraad en met de RvT, blijkbaar de aansturing via de besloten bestuurlijke lijnen belangrijker dan het openbare debat over het beleid en de democratische besluitvorming hierover.
- Het college neemt vele besluiten, maar daarvan is er maar een zéér gering aantal openbaar. Deze vorm van geheimhouding baart de raad zorgen en hij vraagt zich af wat het college nog meer bespreekt en besluit waar de raad niets van af weet.

De raad is zich zeer bewust van de sterke toon en inhoud van deze brief, maar het zou verkeerd zijn om dit niet in alle openheid naar het college uit te spreken. De punten genoemd in dit schrijven zijn niet limitatief, maar geven een goed beeld waarom de raad ernstige twijfels heeft over de rol en houding van het college.

De URaad is dan ook van mening dat het zo niet verder kan. Op deze manier is er onvoldoende vertrouwen voor een goede samenwerking en dito beleid, wat zeer nadelig uitpakt voor de UT.

UNIVERSITEIT TWENTE.

Gezien de slechte staat van de UT op dit moment, zoals in de eerste alinea al aangegeven, is het volgens de URaad van uitermate belang om snel op een constructieve manier samen te werken om de positie en resultaten van de UT flink te verbeteren.

De URaad wil daarom dat u vanaf 1 september, bij aantreden van de (deels) nieuwe raad minstens het volgende laat zien:

1. In al uw besluiten werkt u toe naar een heldere en eenduidige organisatie, waar, uitgaande van breed gedeelde doelstellingen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden eenduidig worden aangegeven en zodanig beschreven worden dat ze voor slechts 1 uitleg vatbaar zijn. Dit houdt o.m. in het gebruik van heldere taal (en dus vermijden van zinnen als 'via mandaat betrokken worden bij' en het vermijden van onnodige extra hiërarchische bestuurslagen).
2. U hanteert een volstrekt transparante besluitvorming, wat ten minste inhoudt dat alle benodigde informatie in een vroeg stadium beschikbaar wordt gesteld aan betrokken partijen, besluiten onderbouwd en openbaar zijn en waarbij in een vroeg stadium relevante medezeggenschapsorganen volwaardig betrokken worden.
3. Alle problemen rond het bachelor-onderwijs en de aantrekkelijkheid van de opleidingen worden met prioriteit aangepakt, waarbij de opleidingen de ruimte krijgen hun verantwoordelijkheid te nemen.

In de overlegvergadering van 26 augustus hoort de URaad graag uw reactie op deze brief en uw verdere ideeën hoe het college een constructieve samenwerking met de URaad verder wil vormgeven, zodat we gezamenlijk kunnen blijven werken aan een betere toekomst voor de UT. De URaad zet zich ten volle in voor een UT, die uitstekende resultaten laat zien op het gebied van onderwijs en onderzoek.

Wij nodigen u uit om uw nieuwe ideeën, om de UT op korte termijn weer *on track* te krijgen, in het overleg te ontvouwen.

Met vriendelijke groet,
namens de Universiteitsraad,


dhr. H. Wormeester,
voorzitter

